

UVODNIK

20 LET SODOBNIH VOJAŠKIH IZZIVOV

Ob naslovu bo marsikdo pomislil, da Sodobni vojaški izzivi vendar ne izhajajo že toliko let, pred njimi je izhajala neka druga publikacija, ki se je imenovala Bilten Slovenske vojske. To seveda na neki način drži. Letos v resnici praznujemo 20 let, odkar je Generalštab Slovenske vojske začel izdajati svojo publikacijo, ki se je takrat imenovala Bilten Slovenske vojske, njen namen pa je bil seznanjati notranjo in zunanjo javnost z novostmi na področju varnosti, obrambe in vojsstva ali oboroženih sil.

V državah članicah Nata in Evropske unije je za strokovno in znanstveno literaturo na področju obrambe navadno poskrbljeno tako, da ima ministrstvo za obrambo ali raziskovalni inštitut kot njegova organizacijska enota svojo publikacijo, ki je namenjena strateškim vsebinam. Generalštabi izdajajo publikacijo, ki je navadno namenjena vojaški stroki, izobraževalne organizacijske enote izdajajo publikacije, v katerih so objavljene zaključne naloge slušateljev na različnih stopnjah vojaškega šolanja, vojaški muzeji ali tej vsebini namenjene enote pa skrbijo za razvoj vojaških zgodovinskih tem. Tako je med letoma 1996 in 2000 na slovenskem obrambnem ministrstvu izhajalo Vojstvo.

Generalštab Slovenske vojske je Bilten Slovenske vojske prvič izdal leta 1999. Na prvi izdaji je sicer zapisano september 1999, toda sodelavci, ki so zaslužni za takratni uspeh, pravijo, je bila prva številka natisnjena novembra istega leta.

V Slovenski vojski poleg Sodobnih vojaških izzivov izhajata še dve periodični publikaciji, in sicer Vojaškošolski zbornik, ki ga izdaja Center vojaških šol, in Vojaška zgodovina, ki jo izdaja vojaški muzej, ki tudi deluje v okviru Centra vojaških šol.

Praznino, ki je nastala po prenehanju izhajanja Vojstva, je zapolnil Bilten Slovenske vojske, pozneje Sodobni vojaški izzivi, v katerih domači in tuji avtorji objavljajo znanstvene in strokovne članke. Do spremembe imena je prišlo po nasvetu članov uredniškega sveta, in sicer z obrazložitvijo, da ime bilten ne odraža vsebine oziroma

področja, ki mu je publikacija namenjena. Beseda biltén je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika pojasnjena kot »kratko uradno sporočilo javnosti, objava: vojni bilten; bilten o ministrovem zdravstvenem stanju, občasna informativna publikacija: podjetje izdaja svoj bilten; statistični bilten; bilten filmskega festivala«.

Tako se je uredniški odbor lotil zahtevne naloge iskanja novega imena in ga našel v Sodobnih vojaških izzivih.

Veliko dela in truda je bilo potrebnega za nastanek vojaške publikacije. Večina, ki je prispevala k temu, je delala predvsem iz lastne samoiniciativnosti, v zasebnem času. Pisanje člankov po mednarodnih standardih zahteva red, delo in disciplino. Veliko jih je obupalo, preden so se sploh lotili pisanja, in avtorji, ki so pisali članke za to vojaško publikacijo, v večini primerov v nadaljevanju svoje kariere odstopajo od povprečja.

Veliko jih je bilo. V uredniškem odboru je od nastanka publikacije do konca leta 2018 sodelovalo 60 oseb. Od leta 2008, ko so bile uvedene recenzije, je za publikacijo pisalo 279 avtoric in avtorjev. Številni tudi večkrat. Posebej izstopa major iz Slovenske vojske, ki je napisal deset člankov. Seznam vseh recenzentov vsebuje 103 imena. Recenzent, ki je na prvem mestu po številu recenzij, je brigadir, ki jih je napisal 54. Recenzentov, ki so jih pripravili več kot deset, je 18.

Dolgoletno delo je obrodilo sadove, saj se je publikacija Slovenske vojske leta 2010 uvrstila v mednarodno podatkovno bazo PAIS International v okviru Proquest in s tem na seznam revij Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, po katerem avtorjem za objavo članka v publikaciji Sodobni vojaški izzivi pripada 30 točk v habilitacijskem postopku.

	Število člankov	Znanstveni članki	Strokovni članki	Uvodnik
Leto 2017	24	21 (87,5 %)	3 (12,5 %)	5
Leto 2016	25	18 (72 %)	7 (28 %)	5
Leto 2015	21	10 (48 %)	11 (52 %)	4
Leto 2014	25	16 (64 %)	9 (36 %)	4
Leto 2013	24	12 (50 %)	12 (50 %)	10
Leto 2012	26	11 (44 %)	14 (56 %)	4
Leto 2011	31	17 (54 %)	14 (45 %)	4
Leto 2010	45	17 (37 %)	28 (62 %)	4
Leto 2009	42	18 (43 %)	24 (57 %)	7

Vsebine bodo tudi v prihodnosti kakovostne, saj uredniški odbor in uredniški svet skrbita za širok nabor avtorjev člankov z različnih področij ter iz različnih ustanov in držav.

Zahvala ob 20-letnici izhajanja gre vsem, prav vsem, ki so kakor koli prispevali k temu, da se je publikacija tudi takrat, ko ni šlo vse gladko, obdržala in redno izhajala. Bili so in so še posamezniki, ki so prispevali več, bolje in bolj zagnano, a za uspeh publikacije so zaslužni prav vsi.

V tokratni, zadnji, številki v jubilejnem letu so se avtorji posvetili zelo aktualnim temam.

Branimir Furlan v članku *Zmanjševanje tveganj za nastanek civilno-vojaških konfliktov* izpostavlja potrebo po zavedanju vojaških voditeljev o prevladujoči vlogi civilnih voditeljev v razpravah, v katerih prihaja do nesoglasij, ter potrebo po tem, da izvajalci nadzora preudarno uporabljajo mehanizme civilnega nadzora. Zveni znano?

O teorijah, strategijah in konceptih piše **Pavel Vuk**, ki v članku z naslovom *Definiranje konceptov na primeru vojaške strategije* izhaja iz Sartorijeve metode analiziranja konceptov in Goertzeve metode dodajanja oziroma odvzemanja pridevnikov konceptu. Pravi, da je vojaška strategija koncept in koncepti so gradniki teorije. Kaj to pomeni v praksi, ko morajo biti lastnosti konceptov merljive?

Splošno sprejete definicije, kaj je robot, ni, definicije opredelitve vojaškega robota pa so pogosto nejasne, pravita **Anja Kolak** in **Franc Mali** v članku *(Vojaški) robotski sistemi: merila za razvrščanje v skupine in družbeno-etične dileme*. Predlagata izhodišča za oblikovanje nove definicije (vojaškega) robotskega sistema in izpostavljata še druge dileme, ki jih prinašata razvoj in uporaba avtonomnih robotskih sistemov.

Marjan Sirk ugotavlja, da komunikacijska strategija in njeno ustrezno izvajanje lahko odločilno prispevata k uresničevanju nacionalnih ciljev, država pa lahko z učinkovitim strateškim komuniciranjem deluje tudi v podporo njenim oboroženim silam in pripomore k varnosti države. Kakšno je stanje na tem področju v državi in kakšno naj bi bilo, da bi dosegalo mednarodne standarde, avtor sklene pod naslovom *Strateško komuniciranje kot element moči države*.

Predstavitev modela za prepoznavanje hibridnih groženj je naslov članka, ki ga je napisal **David Stonič**. Pravi, da hibridne grožnje ne poznajo meja, vojaške se od civilnih ne razlikujejo, zato tudi preučevanje in iskanje rešitev za prepoznavanje in preprečevanje hibridnih groženj ne moreta biti le naloga vojaške organizacije, temveč, kot meni avtor, se morajo s to problematiko spoprijeti vsi, ki so tako ali drugače vključeni v nacionalnovarnostni sistem.

S to številko končujemo 20., jubilejno, leto izhajanja publikacije Generalštaba Slovenske vojske. Želimo vam prijetno branje in veliko idej za nove članke.